

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

Шифр _____

Наказ ректора про
затвердження теми

«До захисту допускається»
завідувачка кафедри
_____ Г.О.Швїндіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

**«Реформування та механізм удосконалення системи надання
дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної
діяльності в Україні»**

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»,
освітньо-професійна програма «Державна служба»

Студента гр. ДС. мз-91

Грищенко А.А.

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ Грищенко А.А.

Науковий керівник

канд. екон. наук, доц. Павленко О.О.

Суми 2020р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____ 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

за спеціальністю

281 Публічне управління та адміністрування,

освітньо-професійна програма «Державна служба»

студенту групи **ДС. мз-91**

Грищенко Анні Анатоліївни

1. Тема роботи ***Реформування та механізм удосконалення системи надання дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні***

затверджена наказом по Сум ДУ № _____ від „_____” _____ 20 ____ р.

2. Термін подання студентом закінченої роботи _____

3. Мета кваліфікаційної роботи: _____

4. Об'єкт дослідження: _____

5. Предмет дослідження: _____

6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах _____

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
I		

II		
III		

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

У розділі 1 студент має дослідити _____

У розділі 2 студент має провести аналіз _____

У розділі 3 студент має запропонувати _____

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання _____

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

(П. І. П/б)

Завдання до виконання одержав

(підпис)

(П. І. П/б)

АНОТАЦІЯ

У дослідженні висвітлено суть проблем сучасного стану одного із основних напрямків діяльності державного архітектурно-будівельного контролю – здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні, особливості використання цілісної та ефективної системи функціонування публічного управління у сфері будівництва, систему управління та контролю за станом адміністративних послуг у сфері містобудування. Проведено аналіз ступеню реалізації реформи галузі містобудування – ліквідації монополіста – Державної архітектурно-будівельна інспекції.

На базі системного підходу до вивчення процесів управління уточнено суть системи управління сферою державного архітектурно-будівельного контролю. Значну увагу приділено теоретичним засадам та практичним аспектам застосування програмно-цільового підходу в сучасному управлінні надання адміністративних послуг у сфері містобудування.

Визначено основні напрямки удосконалення стану реалізації впровадження низки запропонованих заходів реформування адміністративно-будівельних послуг. Запропоновано шляхи, спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у містобудівної діяльності в Україні. Обґрунтовано їх доцільність та послідовність упровадження.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел, що містить 31 найменування. Загальний обсяг магістерської роботи становить 39 с., в тому числі 1 таблиця, 9 рисунків, список використаних джерел – 3 сторінки.

Метою роботи є дослідження регулювання містобудівної діяльності, зокрема в частині надання адміністративно-будівельних функцій - видачі дозвільних документів та порядку й умов їх отримання, реформування, удосконалення дозвільних та реєстраційних процедур у сфері державного архітектурно-будівельного контролю в Україні.

Відповідно до поставленої мети були вирішені такі *завдання*:

Аналіз системи надання дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні, виявлення недоліків та проблем у цій сфері; Аналіз ступеню реалізації реформи галузі містобудування в адміністративно - будівельній сфері здійснення дозвільних та реєстраційних процедур.

Предметом дослідження виступають організаційно-правові відносини, які виникають між суб'єктами містобудування та органами, що здійснюють управління у сфері містобудівної діяльності в процесі надання/отримання дозвільних та реєстраційних процедур.

Об'єктом дослідження виступає система дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закон України «Про архітектурну діяльність», Закон України «Про основи містобудування», а також відомчі нормативно-правові акти що регулюють відносини у сфері містобудування.

Інформаційну й емпіричну основу дослідження становлять також політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали.

Ключові слова: ДЕРЖАРХБУДКОНТРОЛЬ, БУДІВНИЦТВО, ДОЗВІЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ, РЕФОРМА, МІСТОБУДУВАННЯ, БУДІВЕЛЬНА СФЕРА.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1.

ІСТОРІЯ, РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.

- 1.1. Історичні аспекти. Утворення та становлення центрального органу виконавчої влади у сфері містобудування.**
- 1.2. Правові аспекти. Завдання та основні напрямки діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції України.**

РОЗДІЛ 2.

НАЙВАГОМІШІ ВПРОВАДЖЕНІ РЕФОРМИ АРХІТЕКТУРНО- БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.

- 2.1. Реформування дозвільної системи у сфері будівництва.**
- 2.2. Отримання повноважень здійснення містобудівної діяльності у місті Суми.**
- 2.3. Наявність проблем та недоліків у сфері здійснення дозвільних та реєстраційних процедур в містобудівної діяльності України.**

РОЗДІЛ 3.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДОЗВІЛЬНИХ ТА РЕЄСТРАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

- 3.1. Зміст та сутність впроваджуваної реформи в дозвільну систему галузі будівництва.**
- 3.2. Очікувані результати реформи.**

ВИСНОВОК

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Будівництво – це самостійна галузь національної економіки, призначена для введення в дію нових, а також реконструкції, розширення, модернізації, технічного переоснащення та капітального ремонту діючих об'єктів виробничого і невиробничого призначення. Від неї залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання країни. Стабільний розвиток будівельної сфери автоматично призводить до зростання економіки в суміжних виробництвах. Важливість будівельної галузі для економіки цілком зрозуміла, бо вона створює велику кількість робочих місць та використовує продукцію багатьох галузей народного господарства. Адже для функціонування будівельної галузі залучено багато інших виробництв таких як: виробництво будівельних матеріалів, машинобудівна галузь, металургія та металообробка, нафтохімія, виробництво скла, деревообробна і фарфоро-фаянсова промисловість, транспорт, енергетика тощо. [11]

У сучасному світі, який дуже стрімко прогресує, інститут державного контролю у сфері містобудівної діяльності є важливим показником ступеню розвитку демократичної держави, тому що сприяє впровадженню ефективної державної регуляторної політики в сфері будівництва та створює основу для забезпечення економічних та інших інтересів суспільства таких як гарантування безпеки будівництва, довговічності будинків та споруд, мотивувати заходи, пов'язані із економією енергії, захистом природного середовища та створенням безпечного життєвого середовища для людей. [1]

«Містобудування (містобудівна діяльність) - це цілеспрямована діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян по створенню та підтриманню повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при

збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури», - як викладено в Законі України від 16.11.1992 року «Про основи містобудування» [2]

Основна законодавча база, якою керуються в сфері містобудівної діяльності в Україні, складається з Конституції України, законів України:

«Про основи містобудування», відповідно до якого він: «Визначає правові, економічні, соціальні та організаційні засади містобудівної діяльності в Україні і спрямований на формування повноцінного життєвого середовища, забезпечення при цьому охорони навколишнього природного оточення, раціонального природокористування та збереження культурної спадщини»[2];

«Про регулювання містобудівної діяльності», відповідно до якого він: «Встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності і спрямований на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів»[9];

«Про архітектурну діяльність», відповідно до якого він: «Визначає правові та організаційні засади здійснення архітектурної діяльності і спрямований на формування сприятливого життєвого середовища, досягнення естетичної виразності, економічної доцільності і надійності будинків, споруд та їх комплексів»[4];

В абзаці шостому частині першої статті 14 Закону України «Про основи містобудування» зазначено, що: «Надання (отримання, реєстрація), відмова у видачі чи анулювання (скасування) документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, здійснення державного архітектурно-будівельного контролю у випадках та відповідно до вимог, встановлених законом є однією із компетенцій виконавчого органу міської ради у сфері містобудування»[2].

«Управління у сфері містобудівної діяльності та архітектурно-будівельного контролю здійснюється шляхом надання (отримання, реєстрації), відмови у видачі чи анулювання (скасування) документів, що дають право на

виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів (крім анулювання (скасування) документів, що засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів): виконавчими органами з питань державного архітектурно-будівельного контролю міських рад населених пунктів, які є адміністративними центрами областей, міських рад населених пунктів з чисельністю населення понад 50 тисяч, структурними підрозділами з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій - щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними (СС1) та середніми (СС2) наслідками, розташованих у межах відповідних населених пунктів», - згідно абзацу три пункту 7 частини першої статті 7 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»[9].

Згідно до абзацу першого частини першої статті 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»: «Державний архітектурно-будівельний контроль - це сукупність заходів, спрямованих на дотримання замовниками, проектувальниками, підрядниками та експертними організаціями вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм і правил під час виконання підготовчих та будівельних робіт». [9]

Одним із напрямків діяльності державного архітектурно-будівельного контролю це адміністративно-будівельна сфера – здійснення дозвільних та реєстраційних процедур.

Результативність та дієздатність державного контролю залежить від ступеню розвитку законодавства, чіткості та якості роботи органів державного архітектурно-будівельного контролю. Але незважаючи на стрімкий розвиток держави, неефективність норм, закладених на здійснення належного контролю за дотриманням відповідності до чинного законодавства, будівельних норм і правил, проектних рішень під час будівництва об'єктів, їх велика кількість та неузгодженість між собою не сприяють застосуванню цих вимог. [12]

Метою написання роботи виступає дослідження регулювання

містобудівної діяльності, зокрема в частині надання адміністративно-будівельних функцій - видачі дозвільних документів та порядку й умов їх отримання, реформування, удосконалення дозвільних та реєстраційних процедур з урахуванням досвіду інших країн, розробка теоретико - методичних засад впровадження надання електронних адміністративних послуг у сфері будівництва в Україні.

Завданнями написання роботи виступають:

1. Аналіз системи надання дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні, виявлення недоліків та проблем у цій сфері.
2. Реформування, розвиток одного із напрямків діяльності державного архітектурно-будівельного контролю - адміністративно-будівельної сфери - здійснення дозвільних та реєстраційних процедур.
3. Аналіз ступеню реалізації реформи галузі містобудування в адміністративно - будівельній сфері здійснення дозвільних та реєстраційних процедур.
4. Удосконалення системи видачі дозвільних документів та порядку й умов їх отримання.

Об'єктом дослідження виступає система дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні.

Предметом дослідження виступають організаційно-правові відносини, які виникають між суб'єктами містобудування та органами, що здійснюють управління у сфері містобудівної діяльності, архітектурно-будівельного контролю та нагляду в процесі надання/отримання дозвільних та реєстраційних процедур у сфері містобудівної діяльності в Україні.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закон України «Про архітектурну діяльність», Закон України «Про основи містобудування», Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Закон України «Про адміністративні послуги»,

Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності», «Про ліцензування видів господарської діяльності», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про місцеві державні адміністрації» а також відомчі документи що регулюють відносини у сфері містобудування.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ, РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.

1.1 Історичні аспекти. Утворення та становлення центрального органу виконавчої влади у сфері містобудування.

Система державного архітектурно-будівельного контролю була утворена у 1944 році, отже фактично діє 76 років. Найбільш виразний розвиток і становлення системи держархбудконтролю відбулися вже за часи незалежності Української держави. Законодавчо проведення такого контролю введено з 1992 року з прийняттям Закону України «Про основи містобудування». Документом, який врегулював здійснення заходів державного архітектурно-будівельного контролю, стало Положення про державний архітектурно-будівельний контроль, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 225.

Зазначене Положення визначає державний архітектурно-будівельний контроль як: «Сукупність організаційно-технічних і правових заходів, спрямованих на забезпечення дотримання: законодавства, державних стандартів, норм і правил, архітектурних вимог і технічних умов, положень затвердженої містобудівної документації та проектів конкретних об'єктів всіма суб'єктами містобудівної діяльності незалежно від форм власності при: забудові територій і населених пунктів, розміщенні, будівництві, реконструкції, капітальному ремонті об'єктів житлово-цивільного, виробничого та іншого призначення, реставрації архітектурних пам'яток, створенні інженерної та транспортної інфраструктури, виробництві будівельних матеріалів, виробів і конструкцій».[3]

Положенням визначалося, що державний архітектурно-будівельний контроль здійснюють (редакція 1993 року):

1. Держархбудінспекція у складі Мінбудархітектури (на той час так називався центральний орган виконавчої влади з питань архітектури, будівництва та містобудування);
2. Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю у складі органів містобудування і архітектури Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій і виконавчих комітетів міських (міст обласного підпорядкування) Рад народних депутатів.[3]

Ця система була прийнята Законом України «Про архітектурну діяльність» у 1999 році, згідно зі статтею 10 якого: «Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюють Державна архітектурно-будівельна інспекція України, інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Автономній Республіці Крим, областях, районах, містах Києві та Севастополі, містах обласного підпорядкування».[4]

На початку 90-х років минулого століття про такий орган контролю в будівництві було відомо далеко не кожному учаснику будівництва. Певним чином це пояснювалося статусом інспекції держархбудконтролю як структурного підрозділу у складі управління архітектури органу місцевої влади. Не набагато вищим був і статус Державної архітектурно-будівельної інспекції України, яка, незважаючи на вражаючу назву, поступово перетворилася на відділ у складі Держбуду України.[5]

Варто звернути увагу, що зазначена система передбачала здійснення самоврядних повноважень з держархбудконтролю лише для міст обласного підпорядкування, на відміну від запровадженої з 01 вересня 2015 року системи, яка передбачає таке право для всіх міст, селищ і навіть сіл.

Ситуація почала кардинально змінюватися з 2006 року, коли Кабінетом Міністрів України була утворена Державна архітектурно-будівельна інспекція України як урядовий орган державного управління у складі Мінбуду України. З 2008 року це вже централізована структура з територіальними органами у своєму складі, а з 2010 року - центральний орган виконавчої влади.[5]

Одночасно з підвищенням статусу розширювалися повноваження, які на сьогодні фактично позиціонують органи держархбудконтролю як єдину державну інстанцію по забезпеченню законності будівництва.

1.2 Правові аспекти. Завдання та основні напрямки діяльності Держархбудінспекції України.

З метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, усунення дублювання їх повноважень, забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату та витрат на його утримання, підвищення ефективності державного управління Указом Президента України від 09 грудня 2010 року № 1085/2010 утворено Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, на яку було покладено функції з реалізації державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю.[6]

У кінці 2010 року у процесі реформування системи центральних органів виконавчої влади Держархбудінспекція остаточно стала самостійним органом виконавчої влади.

Нове Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України було затверджено Указом Президента України від 08 квітня 2011 року № 439, в якому зазначено, що: «Основними завданнями Держархбудінспекції України є реалізація державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю, контролю у сфері житлово-комунального господарства: здійснення в межах своїх повноважень державного контролю за дотриманням законодавства, стандартів, нормативів, норм, порядків і правил із зазначених питань; виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві, ліцензування господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури; внесення Міністерству будівництва та житлово-комунального господарства України пропозицій щодо формування політики із відповідних питань». [7]

Отже, станом до березня 2020 року, Державна архітектурно-будівельна інспекція України (Держархбудінспекція) це: «Центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра розвитку громад та територій (далі - Міністр) і який реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду в частині надання (отримання, реєстрації), відмови у видачі чи анулювання (скасування) документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів».[8]

«Основним завданням Держархбудінспекції є реалізація державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, а саме: підготовка і внесення на розгляд Міністра пропозицій щодо забезпечення формування державної політики з питань, що належать до компетенції Держархбудінспекції; виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві у визначених законодавством випадках», - регламентує Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 9 липня 2014 р. № 294. [8]

Основні завдання Держархбудінспекції відображені на рисунку 1.1

Рисунок 1.1 Завдання ДАБІ України

В Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» викладені визначення державного архітектурно-будівельного контролю: «Сукупність заходів, спрямованих на дотримання замовниками, проектувальниками, підрядниками та експертними організаціями вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил під час виконання підготовчих та будівельних робіт» [9] та поняття державного архітектурно-будівельного нагляду: «Сукупність заходів, спрямованих на дотримання уповноваженими органами містобудування та архітектури, структурними підрозділами Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад з питань державного архітектурно-будівельного контролю, іншими органами, що здійснюють контроль у сфері містобудівної діяльності, вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил під час провадження ними містобудівної діяльності». [9]

Основні функції Держархбудінспекції відображені на рисунку 1.2

Рисунок 1.2 Основні функції ДАБІ України

РОЗДІЛ 2

НАЙВАГОМІШІ ВПРОВАДЖЕНІ РЕФОРМИ АРХІТЕКТУРНО- БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.

2.1 Реформування дозвільної системи у сфері будівництва.

«Будівельна галузь має значний вплив на інвестиційну привабливість держави. В той же час, у суспільстві є багато нарікань на те, що ця галузь чи не найбільше оповита корупцією. І обумовлюють таку корупцію, перш за все, не окремі люди чи органи публічної влади певного рівня, а самі існуючі процедури дозвільного та погоджувального характеру. Це дуже добре довели навколо законодавчі дискусії та поточна практика передачі повноважень зі здійснення державного контролю від ДАБІ до органів місцевого самоврядування, а також щодо кола, повноважень та територіальної приналежності осіб, що здійснюють реєстраційні та нотаріальні дії. З одного боку, корупція має прямий вплив на вартість нерухомості, а іншого – можливість обійти закон, призводить до численних порушень при будівництві», - стверджується у Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності, збірнику аналітичних матеріалів.[10]

В останні роки містобудівна діяльність в сфері надання дозвільних документів та порядку й умов їх отримання неодноразово зазнавала істотних реформувань.

Однією з наймасштабніших реформ будівельної галузі була реформа децентралізації системи держархбудконтролю - коли місцеві органи влади отримали право прийняти функції державного архітектурно-будівельного контролю.

Ця реформа була введена Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» 09.04.2015 року.

В ході цієї реформи пройшла децентралізація системи держархбудконтролю. Місцеві ради отримали нові містобудівні функції. Вони почали реєструвати дозвільні документи, перевіряти виконання будівельних робіт на об'єктах будівництва, зупиняти самочинне будівництво, приймати в експлуатацію закінчені об'єкти. Тобто місцеві ради, їх виконкоми почали впливати на процес будівництва від початку до кінця – від виділення землі до прийому об'єктів будівництва в експлуатацію. Передача повноважень Держархбудінспекції на місця була спрямована на підвищення контролю за будівництвом з боку громадян та посиленням відповідальності органів місцевого самоврядування за створені об'єкти архітектури.

Одночасно було запроваджено держархбуднагляд за діяльністю створених органів державного архітектурно-будівельного контролю на місцях, а також уповноважених органів з питань архітектури та містобудування, визначених статтею 13 Закону України «Про архітектурну діяльність».

Метою цієї державної функції було забезпечення дотримання містобудівного законодавства новоствореними місцевими органами та надання можливості апелювати громадянам та суб'єктам господарювання у разі якщо будуть порушені їх права.

Фахівці, які були задіяні в розробці Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності визначили, що: «Однією з причин реформування органів державного архітектурно-будівельного контролю був взятий Україною курс на інтегрування до Європейського союзу, і, як наслідок, здійснення децентралізації державної влади в цілому, тобто передачі окремих повноважень державних органів органам місцевої влади. Прийняття закону про децентралізацію державного архітектурно-будівельного контролю було прописано окремим пунктом у коаліційній угоді, яку підписали політичні партії, що на той час входили до парламентської більшості. Тобто вже на тому рівні всі політики розуміли, що проведення децентралізації владних повноважень – це невідворотні процеси. Але при цьому політики повинні були усвідомлювати, що головним критерієм будь-якої реформи повинні бути не

швидкість впровадження, а її суть, врівноваженість та опрацьованість з урахуванням побажань громадськості, фахівців будівельної галузі та закордонного досвіду. На жаль, цих вимог дотримано не було» [10].

Тому була впроваджена ще одна реформа, яка повинна була змінити методи та підхід до оформлення документів необхідних перед та після будівництва. Ця реформа була введена в дію Законом України від 17.01.2017 № 1817-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності»[16].

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»[9] був прийнятий в 2011 році, завдяки цьому було здійснено спрощення надання дозвільних процедур у сфері будівництва запровадженням набуття права на виконання будівельних робіт та введення об'єкта в експлуатацію у залежності від категорії складності об'єкта на підставі дозволу або за декларативним принципом.

В ході реалізації норм Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» стало очевидним порушення балансу між інтересами громадян та забудовників. Нововведений декларативний принцип будівництва та введення в експлуатацію об'єктів, практично вивів об'єкти III категорії складності, які включають в себе переважну і основну частину житлово-громадської та соціальної забудови, з під контроль держави.

Фактично об'єкти будівництва було штучно поділено на п'ять категорій складності, причому перші три категорії було дозволено будувати за декларативним принципом. Але різниця між об'єктами III та IV категорії, які відносяться до одного класу наслідків, залишилась досить умовною. Це створило простір для маніпуляцій з боку недобросовісних забудовників. Наприклад, об'єкти із середнім класом наслідків (відповідальності) СС2 можна розпочинати будувати як за декларативним так і за дозвільним принципом. Завдяки цьому недобросовісні забудовники створювали простір для зловживань та будівельних афер.

Головною метою Закону України від 17.01.2017 № 1817-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності»[16]є: «Скасування категорій складності об'єктів будівництва, заміна процедури реєстрації декларацій щодо об'єктів із середнім класом наслідків (відповідальності) СС2 на отримання дозволу на виконання будівельних робіт, прийняття в експлуатацію зазначених об'єктів на підставі сертифікату, а для об'єктів із незначними класами наслідків (відповідальності) - виконання будівельних робіт виключно на підставі повідомлення»[14].

Значний клас наслідків (СС3) - це великі житлові комплекси, офісні центри, складні промислові споруди. Їх будівництво як і раніше буде відбуватися після отримання дозволу. Загалом на долю цих об'єктів приходиться близько 1 відсотка від загальної кількості об'єктів будівництва.

Середній клас наслідків (СС2) - це основна частина житлової забудови - багатоквартирні житлові будинки, об'єкти соціального призначення: лікарні, школи, дитсадки, торгівельно-розважальні, офісні комплекси. На цей сегмент будівництва також пропонується поширити систему видачі дозволів та перевірки об'єктів під час їх прийняття в експлуатацію. Це стане запорукою їх безпечної експлуатації у майбутньому та зменшить кількість проблемних будівництв. Доля цього класу у загальній кількості об'єктів будівництва до 20 відсотків.

Незначний клас наслідків (СС1) - це прості будівництва: приватне житло, господарські споруди, дачні будинки, невеликі об'єкти бізнесу – загалом до 80 відсотків всього будівництва.

Для них ще більше спрощується дозвільна система. Забудовник для початку будівельних робіт подаватиме лише повідомлення.

Тобто фактично відбудеться перехід від трьохступеневої дозвільної системи – повідомлення, декларація, дозвіл – до двоступеневої за європейським принципом – повідомлення, дозвіл.

Підсумовуючи викладене, в результаті змін, які передбачав Закон України від 17.01.2017 № 1817-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо удосконалення містобудівної діяльності», спрощується дозвільна система для вісімдесяти відсотків забудов, підвищиться рівень безпеки об'єктів будівництва, а виявлення будівельних аферистів стане можливим ще на стадії оформлення дозвільних документів.[14]

Але в той же час, незважаючи на безліч зусиль, які були направлені на реформування сфери будівництва, ситуація в будівельній галузі суттєво не покращилася.

«Зміни до законодавства у сфері містобудівної діяльності, що вносилися протягом останніх років, були спрямовані на вирішення окремих проблем будівельної та суміжних галузей, не мали комплексного характеру і стратегічного плану реалізації. Ігнорування громадських потреб, спрямованих на створення комфортного середовища для проживання, призвело до значного соціального напруження в суспільстві. Відсутність у публічному доступі необхідної інформації про містобудівну діяльність, заплутаність дозвільних процедур, не створення конкурентного середовища та численні конфлікти з громадськістю призводять до зловживань та роблять містобудівну сферу інвестиційно непривабливою», - вважають експерти, залучені до аналізу та розробки Концепції публічного управління у будівельній сфері[10].

Не відбулося зниження ризиків зловживань з боку державних органів в процесі видачі документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. В результаті діяльності Держархбудінспекції (ДАБІ), яка стала синонімом корупції та здирництва, кредит довіри громадян до органів влади у сфері будівництва було вичерпано. На думку експертів та працівників правоохоронних органів, адміністративні послуги (дозвільні та реєстраційні процедури) в містобудівній сфері є одним з основних джерел корупції в галузі будівництва, тому що в ході здійснення цих процедур фіксується найбільша кількість порушень та зловживань[1].

2.2 Отримання повноважень здійснення містобудівної діяльності у місті Суми.

Головою Держархбудінспекції та міським головою міста Суми 08.11.2016 року було підписано акт приймання – передавання документів щодо об'єктів містобудування на території м. Суми, що стало підтвердженням отримання повноважень для можливості надання адміністративних послуг з питань набуття права на виконання підготовчих або будівельних робіт і введення об'єктів в експлуатацію та вжиття заходів державного архітектурно – будівельного контролю до суб'єктів містобудування. [15, с.2]

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства»[17], враховуючи норми Примірного положення про органи державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 671 [18], керуючись статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [19], Сумською міською радою утворюється Управління державного архітектурно-будівельного контролю СМР (далі — управління) яке є виконавчим органом Сумської міської ради, їй підзвітне та підконтрольне, підпорядковане виконавчому комітету Сумської міської ради та міському голові, оперативно підпорядковане заступнику міського голови відповідно до розподілу обов'язків.

З питань здійснення повноважень, передбачених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» управління є підконтрольним Держархбудінспекції.

У своїй діяльності управління керується: «Конституцією України [20], законами України «Про місцеве самоврядування в Україні»[19], «Про службу в органах місцевого самоврядування»[21], «Про регулювання містобудівної діяльності»[9], іншими законами України, указами і розпорядженнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Мінрегіону та Держархбудінспекції.

Управління забезпечує організацію здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади.

Основними завданнями управління є:

- Здійснення відповідно до закону державного архітектурно-будівельного контролю;
- Виконання дозвільних та реєстраційних функцій у сфері містобудівної діяльності.

Структурним підрозділом управління є відділ дозвільних та реєстраційних процедур управління (далі - відділ).

Основним завданням відділу є реалізація державної політики у сфері дозвільних процедур в управлінні, реєстрація даних та внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру згідно Постанов Кабінету Міністрів України № 461 та № 466 від 13.04.2011 року зі змінами та доповненнями.

Відділ відповідно до покладених на нього завдань:

- здійснює надання, отримання, реєстрацію, повернення документів на доопрацювання, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, відмовляє у видачі таких документів, анулює їх, скасовує їх реєстрацію згідно норм чинного законодавства.
- здійснює прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів (видача сертифікатів, реєстрація декларацій про готовність об'єкта до експлуатації), повернення відповідних декларацій на доопрацювання, відмову у видачі сертифікату.
- подає до Державної архітектурно-будівельної інспекції України інформацію, необхідну для внесення даних до єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів.
- веде державну статистичну звітність щодо прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів за формою та у строки, передбачені звітно-

статистичною документацією, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

- забезпечує здійснення заходів з надання адміністративних послуг у встановленому законодавством України порядку та державного архітектурно-будівельного контролю, на території, в межах компетенції Сумської міської ради.

- надає консультації з питань віднесених до компетенції відділу.

2.3 Наявність проблем та недоліків у сфері здійснення дозвільних та реєстраційних процедур в містобудівній діяльності України.

Зведення об'єктів нерухомості саме по собі справа довгострокова і вимагає великих фінансових вливань. Але крім цього забудовник стикається з необхідністю спілкування з бюрократичною машиною, що вимагає оформлення та подання величезної кількості документів для можливості отримати дозвільні документи на початок будівництва.

Проблем, що потребують розв'язання дуже багато, спробуємо розглянути ті, з якими зіткається забудовник проходячи процедуру отримання дозвільних документів.

Неузгодженість та складність процесу отримання дозвільних процедур є слідством відсутності єдиного відкритого та прозорого середовища публічної інформації. Це є однією з вагомих проблем в адміністративно-будівельній сфері.

Єдиною можливістю вирішити це питання - це переведення відповідних адміністративних послуг у форму електронних сервісів, що важливо, вимоги до оформлення необхідних документів повинні перевірятися автоматизованою системою.

Не менш значущою складністю в процесі отримання адміністративно-будівельних послуг це відсутність контролю за наданням дозвільних

документів та їх якості з боку громадян. Громадськість позбавлена цієї можливості.

Оприлюднення всіх документів, по типу публічних відомостей, що подаються та отримуються замовниками будівництва, всіх документів які створюються, як слідство надання відповідних послуг, на веб - сайті органу держархбудконтролю, без обмежень доступу, цілодобово буде вирішенням проблеми відсутності контролю з боку громади.

Ще однією наявною проблемою яка стимулює корупцію в сфері архбудконтролю це наявність прямого контакту замовника будівництва з чиновниками які працюють в органах які надають дозволи.

Як рішення - передбачити виключно електронний документообіг. В ході надання адміністративних послуг в будівництві потрібно затвердити надання дозвільних документів через електронний кабінет учасника будівельного процесу та обов'язкове збереження потрібних відповідних документів. Повинна бути здійснена автоматична перевірка поданих документів на достовірність, під час внесення до реєстрів (принцип «єдиного дотику») і головне – неможливість реєстрації документів в яких виявлені порушення чинного містобудівного законодавства, це можливість буде отримана при обов'язковій узгодженості, інтеграції всіх кадастрів та реєстрів України.

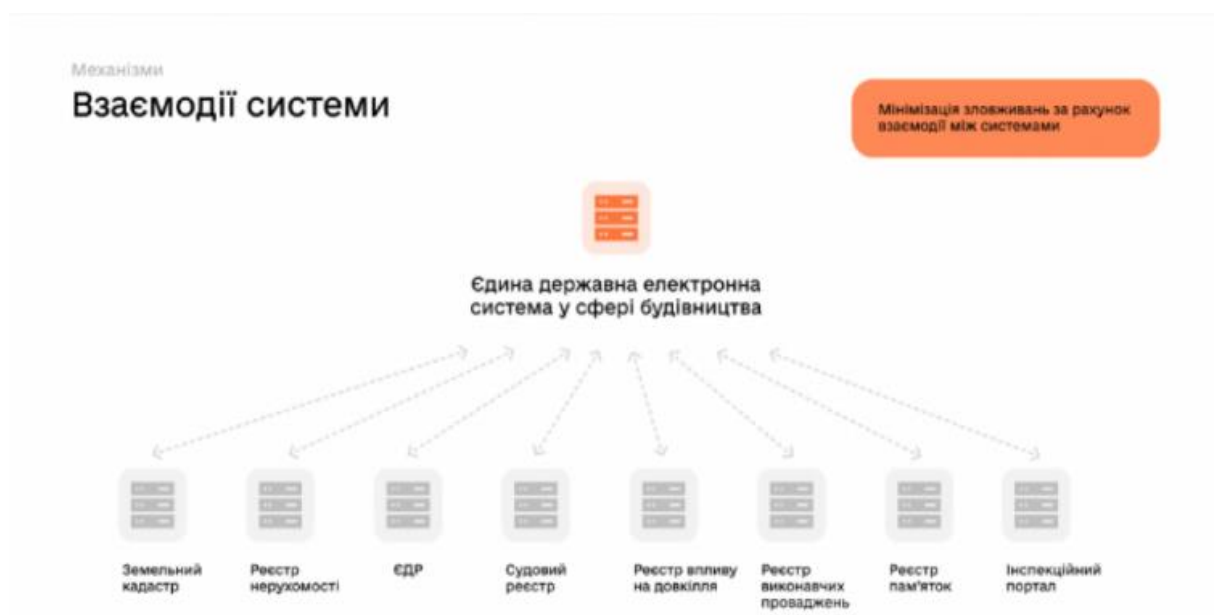

Рисунок 2.3.1 Взаємодії системи

В Україні не створено містобудівний кадастр і єдиний адресний реєстр, відсутня взаємодія функціонування різних реєстрів та кадастрів не впроваджені та не затверджені єдині вимоги щодо створення, зберігання, обміну та формату реєстрових даних. Не прийнята єдина термінологія та трактування у містобудівній сфері. Для вирішення зазначених проблем потрібно якомога злагоджено сприяти створенню єдиного прозорого середовища публічної інформації в галузі містобудування та максимальній автоматизації взаємодії суб'єктів містобудівних відносин.[10]

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДОЗВІЛЬНИХ ТА РЕЄСТРАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

3.1 Зміст та сутність впроваджуваної реформи в дозвільну систему галузі будівництва.

Наразі триває реформа однієї з галузей містобудування. Дозвільна система зазнає суттєвих змін. Необхідність таких змін зумовлена бажанням України впроваджувати найкращі зразки світового досвіду в сфері регулювання процесів у зазначеній діяльності. Бажання української влади спростити дозвільну систему та поліпшити інвестиційний клімат, зробити більш доступним будівельний ринок для іноземного капіталу а також створити єдині правила здійснення містобудівної діяльності, вимагало, вимагає і буде вимагати досить серйозних кроків у напрямі максимального збільшення прозорості дозвільних процедур у цій важливій для країни галузі. Окрім іншого, ці зміни покликані суттєво знизити корупційні ризики, і якщо не повністю їх знищити, то звести до мінімуму. На цьому шляху очевидним є запровадження світового досвіду щодо впровадження форм громадянського контролю у галузі містобудування на всіх етапах діяльності органів публічної влади.

Ще одним з важливим кроком до покращення та спрощення дозвільної системи це забезпечення транспарентності процедур видачі документів дозвільного характеру в галузі будівництва. Досягнення цієї цілі можливо тільки повним переведенням відповідних адміністративних послуг у форму електронних сервісів. Необхідно затвердити лише електронний документообіг під час надання адміністративно-будівельних послуг.

За для досягнення цієї мети Уряд розпочав реформу та 13 березня 2020 року ухвалив Постанову Кабінету Міністрів № 218 «Про ліквідацію Державної архітектурно-будівельної інспекції та внесення змін до деяких постанов

Кабінету Міністрів України»[22] та Постанову Кабінету Міністрів України № 219 «Про оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду»[23]. Зазначеними постановами було надано старт реформуванню сфери архбудконтролю та нагляду.

В пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо містобудівної та архітектурної діяльності»[25] обґрунтовано необхідність закріпити на законодавчому рівні відмову від монопольного становища державного органу в якого були в наявності повноваження як щодо надання адміністративних послуг у сфері містобудування так і повноваження здійснювати держархбудконтроль та нагляд у цій сфері.

На рисунку 3.1.1 відображений таймлайн реформи

Рисунок 3.1.1 Таймлайн реформи

Масштабне реформування містобудівної сфери втілюється в життя. Головним кроком цієї реформи є ліквідація Урядом Держархбудінспекції України (ДАБІ) як джерело та причину корупції в будівельній галузі.

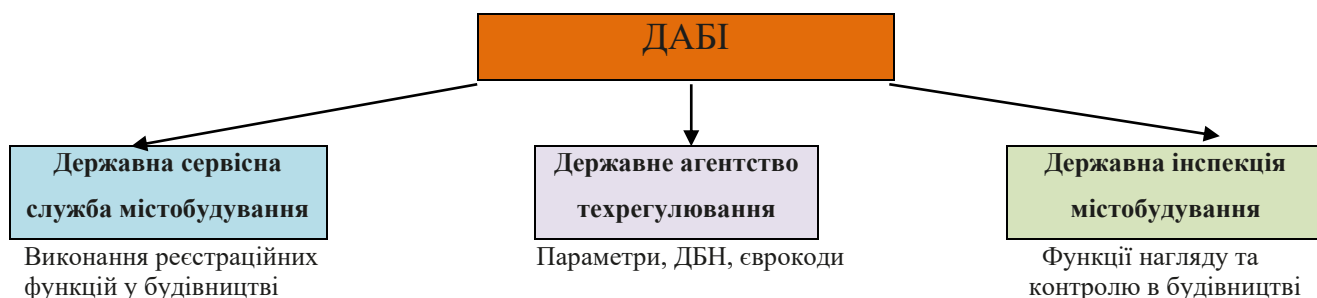

Рисунок 3.1.2 Демоніполізація ДАБІ

Замість ДАБІ, з надмірними повноваженнями, будуть створені три центральних органи влади: Державна сервісна служба містобудування України (Держсервісбуд), Державна інспекція містобудування (ДІМ), Державне агентство з питань технічного регулювання у містобудуванні України.

Рисунок 3.1.3 Модель розподілу повноважень.

Державна сервісна служба містобудування України (Держсервісбуд), цей орган виконуватиме реєстраційні функції, буде відповідальним за отримання та скасування повідомлень про початок виконання підготовчих та будівельних робіт, видачу та анулювання дозволів на виконання будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів;

Державна інспекція містобудування (ДІМ), цей орган буде здійснювати контроль та нагляд в будівництві, до його повноважень віднесено проведення перевірок відповідності будівельних робіт, проекту будівництва до вимог чинного містобудівного законодавства, видачу приписів на усунення виявлених правопорушень, складання актів перевірок, протоколів про адмінправопорушення та правопорушення у сфері містобудівної діяльності, розгляд адмінсправ та накладання штрафів. ДІМ контролюватиме не тільки

забудовників та інших суб'єктів містобудування, а також і Держсервісбуд, перевіряючи законність її діяльності в частині рішень щодо дозвільних документів та документів які засвідчують прийняття закінчених будівництвом об'єктів в експлуатацію;

Державне агентство з питань технічного регулювання у містобудуванні України, цей орган буде займатися технічними питаннями, розробкою ДБН, стандартів і правил в будівельній сфері.

Важливою умовою реформи – максимальна автоматизація усіх процесів державного регулювання у будівництві.

Спрощення та оптимізацію дозвільної та реєстраційної сфери в будівництві частково може вирішити Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва»[26].

Він передбачає створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва в складі містобудівного кадастру. У межах цієї системи проводитимуться всі процедури зі створення документів і обміну інформацією при будівництві об'єктів і подальшої їх експлуатації.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва»[26] з 1го грудня 2020року запроваджується Єдина державна електронна система у сфері будівництва.

Відповідно до інформації з Порталу Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: «Єдина державна електронна система у сфері будівництва (ЄДЕСБ) – Загальнонаціональна інформаційна система, що покликана впорядкувати процес будівництва в Україні і через максимальну публічність інформації зробити його прозорим та вільним від корупції. ЄДЕСБ має реалізувати весь життєвий цикл будівництва об'єкту починаючи з отримання містобудівних умов та обмежень, закінчуючи його введенням в

експлуатацію. Передбачається, що більшість інформації та документації необхідної для ведення будівництва буде створюватися в Системі відповідними суб'єктами, що дозволить централізувати та стандартизувати дані з багатьох розрізнених джерел інформації»[27].

Рисунок 3.1.4 Єдина державна електронна система.

Електронна система складається з Реєстру будівельної діяльності, електронного кабінету та порталу Електронної системи.

«Реєстр будівельної діяльності – комплексна база даних, що поєднує інформацію про об'єкти будівництва, учасників будівельного процесу, відомості про дозвільні документи, містобудівну та проектну документацію, експертизи проектів, відомості про технічну інвентаризацію та багато іншої інформації, що раніше зберігалася в різних реєстрах та базах даних», - так визначається реєстр будівельної діяльності на Порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва [27]. Цей реєстр забезпечує створення, збирання, обробку, захист, накопичення інформації про об'єкти та учасників будівельного процесу і зв'язки між ними. Власник цього реєстру – держава і він має найвищий рівень захисту.

Публічний портал державної електронної системи в будівельній сфері надаватиме безкоштовний, безперешкодний, відкритий доступ до віх відомостей нового Реєстру будівельної діяльності для її типів користувачів.

Через Електронний кабінет користувача Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «Портал Дія» здійснюється доступ замовників до результатів адміністративних послуг, що надаються за допомогою Електронної системи.

Інструменти

Максимальна автоматизація: електронна система в сфері будівництва

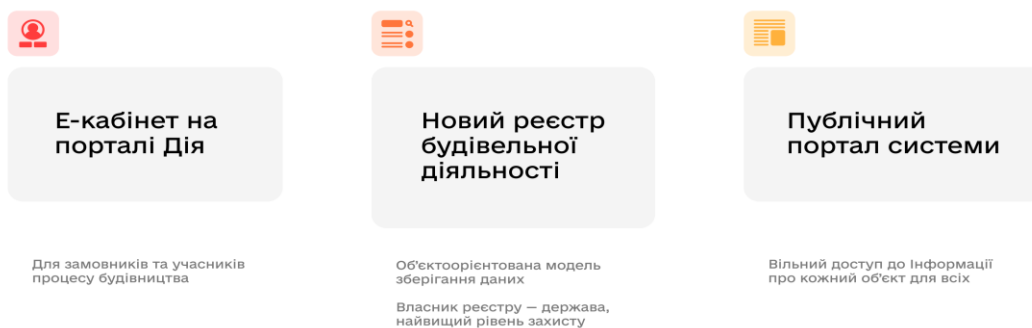

Рисунок 3.1.5 Електронна система в сфері будівництва

Запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері містобудівної діяльності дозволить зменшити паперовий документообіг між суб'єктами містобудування та зрівняє упереджене відношення чиновників, зменшить вірогідність подання підроблених документів.

Частиною реформи також стане запровадження обов'язкового страхування ризиків у будівництві. Це дасть змогу гарантувати відповідальність атестованих і сертифікованих осіб, замовників перед третіми особами за завдані будівництвом збитки, підрядника за життя та здоров'я працівників.

3.2 Очікувані результати реформи .

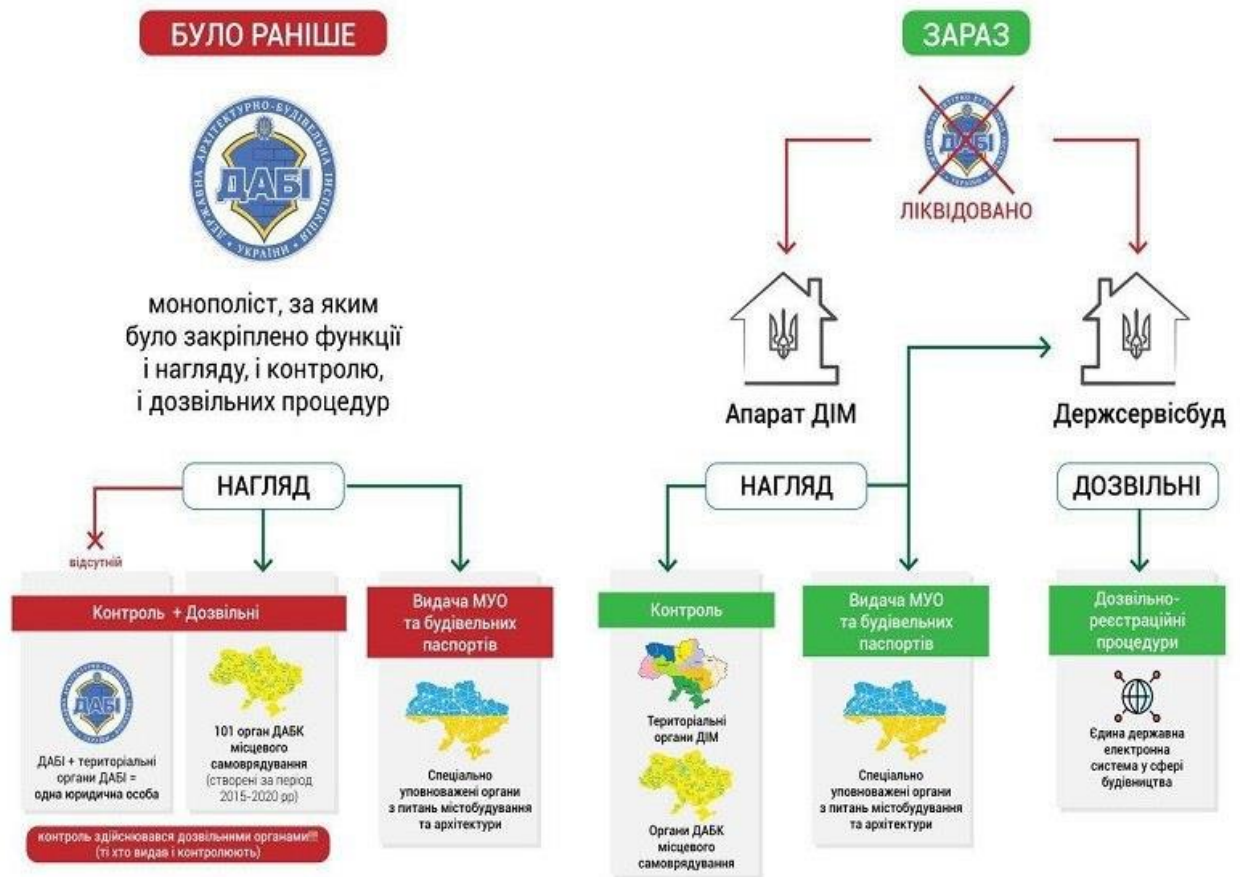

Рисунок 3.2.1 Результати реформи.

Бажання української влади спростити дозвільну систему та поліпшити інвестиційний клімат, зробити більш доступним будівельний ринок для іноземного капіталу а також створити єдині правила здійснення містобудівної діяльності буде досягнуто при поступовому втіленні заходів розроблених та запропонованих в новій реформі галузі будівництва.

Результатом цієї реформи буде досягнення зменшення часу проходження дозвільних процедур в галузі будівництва, мінімізація корупційних ризиків у сфері містобудівної діяльності, забезпечення єдності та публічності всієї інформації у сфері містобудівної діяльності, покращення інвестиційного клімату. Отримання в онлайн режимі доступних та зручних послуг у сфері містобудування через електронний кабінет, автоматизація процесу перевірки повноти даних у поданих документах, відкритість та прозорість при отриманні

послуг, отримання актуальної інформації про статус розгляду поданих через електронний кабінет електронних документів на отримання послуги

Було	Стане
× ДАБІ - орган з надмірними повноваженнями	ДССУ – сервіс, ДІМ – нагляд і контроль, Мінрегіон – атестація замість ліцензій
× Дозвіл, що залежить від чиновника	Автоматична реєстрація права під час виконання чек-листа
× Постійний контроль ДАБІ	Контроль ДІМ лише на останньому етапі, автоматичне прийняття за умови виконання чек-листа
× Розмита відповідальність атестованих осіб, інспекторів ДАБІ	У разі повторного порушення втрата права на зайняття діяльністю та кримінальна відповідальність
× Людський фактор на всіх етапах	Автоматичні перевірки через взаємодії системи і реєстрів
× «Приватний» реєстр, внесення номерів в реєстр «з умовами»	Об’єктоорієнтований, розподілений і захищений державний реєстр

Таблиця 3.2.1 Очікувані результати реформи

ВИСНОВОК

Виникає запитання, чому ж з впровадженням нової реформи в будівельній сфері знову практично не відчуваються позитивні зрушення?

Головний фактор – це низька правова культура підприємців та їхня незахищеність перед державою. За таких умов відсутня довіра до влади, а неможливість відстояти свої права призводить до появи і процвітання корупції у відомчих органах.[13]

Біда українського законодавства, що регулює будівельну діяльність, полягає в тому, що воно є безсистемним; зміни одних положень викликають «ланцюгову реакцію», що призводить до необхідності внесення подальших змін у суміжні нормативно – правові акти, які повсякчас є стихійними й викликають обернений ефект, що дуже точно описує український вислів «хотілось як краще, а вийшло як завжди». Будівельникам украй складно за таких умов максимально чітко дотримуватися букви закону у зв'язку з тим, що вітчизняне законодавство замість того, щоб надавати реальну підтримку бізнесу, керується інтересами правлячої верхівки, а спроби спрощення дозвільних процедур, зниження їх вартості й скорочення термінів проходження, на жаль, певною мірою, формальні.[13]

Із прийняттям Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та низки суміжних постанов розпочалася робота владних органів у напрямі спрощення дозвільних процедур у будівництві. Деякі покращення відбуваються, але вважати ці «досягнення» достатніми і такими, що відповідають вимогам суспільства, недоречно.[13]

Зменшення регуляторного навантаження на господарюючих суб'єктів галузі за умови належного дотримання норм закону як з боку чиновників, так і з боку бізнесу надасть більшу свободу підприємцям, усуне «кабінетну» корупцію, знизить трансакційні витрати (витрати, що вимушені нести підприємства задля більш швидкого проходження різних погоджувальних процедур; витрати на пошук інформації та податкове адміністрування тощо) і

сприятиме відновленню капітальних інвестицій в будівництво. Результатом такої роботи, стане зниження кінцевої вартості житла, що виходячи з переважно низьких доходів населення та незабезпеченості його доступним житлом стає особливо актуальним у сучасних економічних умовах. Разом із тим процеси дерегуляції будівельної діяльності й спрощення різноманітних процедур потребують посилення функцій контролю та нагляду за основними учасниками будівельного ринку з метою недопущення діяльності нечесних підприємців.[13]

Викоринити бюрократію й корупцію самим лише ухваленням законів в Україні вкрай складно. Необхідною умовою ефективності взаємодії інституцій й суспільного середовища має стати діяльність у межах правового поля як підприємців, так і чиновників; трансформація свідомості українців, спрямована на переваги ведення прозорого бізнесу; унеможливлення не цільового використання державних коштів та владних повноважень для власного збагачення.[13]

Протягом всього періоду свого існування система держархбудконтролю зазнавала неодноразових, нерідко кардинальних, змін і реформ, які проводилися з метою формування найоптимальнішого механізму виконання покладених на неї функцій в залежності від суспільно-економічної ситуації в країні.

Без жодних сумнівів, такі зміни будуть продовжуватися і надалі, власне, як і сам процес державотворення.

Отже, державний архітектурно-будівельний контроль чекають нові виклики і перспективи.

Наразі будемо чекати змін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо містобудівної та архітектурної діяльності. Пояснювальна записка до проекту Закону України від 14.04.2020 № 3336 Дата розгляду: 14.04.2020 Карта проходження проекта [електронний ресурс] Законодавство України http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GI01851A.html
2. Закон України «Про основи містобудування» Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
3. Положення про державний архітектурно-будівельний контроль затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1993р. № 225
4. Закон України «Про архітектурну діяльність» Документ 687-XIV, перша редакція — Прийняття від 20.05.1999
5. «Вісник будівельника» №4(13), 2019
6. Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» № 1085/2010 від 09.12.2010р.
7. Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, затверджено Указом Президента України від 08.04.2011р. №439/2011
8. Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 9 липня 2014 р. № 294 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2020 р. № 219)
9. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#n634>
10. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності Збірник аналітичних матеріалів. (електронний ресурс) <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>
11. Будівельна галузь в Україні: проблеми та перспективи розвитку

- (електронний ресурс) <https://works.doklad.ru/view/wuEmimAb5jE.html>
- 12 Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм у Державній архітектурно-будівельній інспекції України за період з 01.01.2015 по 31.12.2017 (електронний ресурс) <http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/doccatalog/document?id=141844>
 - 13 Дозвільні процеси в будівництві як чинник недосконалості інституційного середовища / Т. В. Сердюк, І. В. Лавровська // Формування ринкових відносин в Україні. - 2013. - № 9. - С. 120-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2013_9_28
 - 14 Вісник Держархбудінспекції України. Офіційне видання, №1/2017.
 - 15 Вісник Держархбудінспекції України. Офіційне видання, №6/2016., 48 с.
 - 16 Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1817-19#Text>
 - 17 Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-19#Text>
 - 18 Примірне положення про органи державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 671
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-%D0%BF#Text>
 - 19 Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
 - 20 Конституція України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
 - 21 Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
 - 22 Постанова Кабінету Міністрів від 13.03.2020р. № 218 «Про ліквідацію Державної архітектурно-будівельної інспекції та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/218-2020-%D0%BF#Text>

- 23 Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2020р. № 219 «Про оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2020-%D0%BF#Text>
- 24 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо містобудівної та архітектурної діяльності»
<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/75167>
- 25 Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо містобудівної та архітектурної діяльності
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68586
- 26 Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text>
- 27 Портал Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва
<https://e-construction.gov.ua/>
- 28 Жулавський, А. Ю., Павленко, О. О., & Алібекова, Ю. Т. (2012). Системний підхід щодо формування екологоорієнтованого управління адміністративною територією. *Вісник Сумського державного університету. Сер.: Економіка*, (4), 12-20.
- 29 Жулавський, А. Ю., Павленко, О. О., Опанасюк, Ю. А., & Тимченко, І. О. (2013). Регіональний менеджмент.
- 30 Теліженко, О. М., Глівенко, С. В., Валенкевич, Л. П., Дегтяренко, О. Г., Лукянихін, В. О., Павленко, О. О., ... & Лукянихіна, О. А. (2016). Адміністративний менеджмент для магістрів.
- 31 Telizhenko, O., Pavlenko, O., Martynets, V., & Rybalchenko, S. (2019). Modeling the influence of cluster components on the economic development of a territory. *TEM Journal*, 8(3), 900.